

Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in poklicni standardi

Najbolj »očiten« način priznanja neformalnega znanja posameznika v Sloveniji so nacionalne poklicne kvalifikacije – NPK. Sistem vodi Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, pod njegovim okriljem se tudi razvija in širi. Na trgu delovne sile so znotraj nacionalnega certifikatnega sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij razvite posebne kvalifikacije za odrasle, ki so v pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Odrasli si lahko pridobijo formalno kvalifikacijo za poklice, ki niso vključeni v formalne programe izobraževanja. Pridobljene NPK najbolj služijo potrebam podjetij in trga dela, saj poklicne standarde za NPK predlagajo socialni partnerji, glede na potrebe na področju dela in na razvojne plane deležnikov. (Slovenia, 2010: 60) Potrebno je poudariti, da je z NPK mogoče pridobiti tudi kvalifikacijo, ki predstavlja del formalnega programa izobraževanja.

Zakon o NPK je vpeljal certifikatni sistem; gre za mrežo institucij in teles, ki omogoča posameznikom, da formalno potrdijo (NPK) znanje in kompetence, ki so jih pridobili z izkušnjami ali neformalnim izobraževanjem in priložnostnim učenjem. Zakon določa pogoje in postopke presojanja in dodeljevanja NPK. Presoja poteka glede na nacionalno sprejete standarde znanja in zahteve po spretnostih za opravljanje določenega poklica ali njegovega dela. Kljub temu pa NPK ne omogoča pridobitve zaključnega spričevala formalnega izobraževalnega programa. (Slovenia, 2010: 72)

Število pridobljenih NPK v certifikatnem sistemu se je z 4.258 v letu 2005 povzpelo na 15.357 v letu 2009, in sicer največ na področju transporta, varnosti in osebnih storitev. (Slovenia, 2010: 63)

Center RS za poklicno izobraževanje je v sistemu NPK osrednja institucija, zadolžena, da na nacionalni ravni in v sodelovanju s socialnimi partnerji pripravlja strokovne podlage in vodi ustrezne postopke pri pravi katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti za NPK, ki so podlaga za postopke preverjanja in potrjevanja neformalnega znanja, spretnosti in kompetenc. (NPK, 2011a)

Na spletnem mestu, ki združuje vse bistvene informacije o NPK in vseh postopkih, ki so z njimi povezani, ter je namenjeno tako posameznikom kot podjetjem, pa pod pomenljivim naslovom »NPK odpira vrata« zasledimo naslednje: